

„Знань і розуму основа – рідна мова, рідне слово”

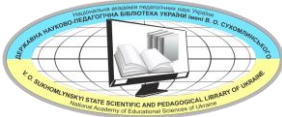
(до Міжнародного дня рідної мови)

Каталог виставки

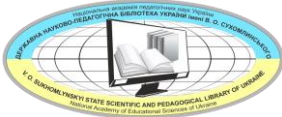
Розділ 1. Мовне законодавство та мовна політика в Україні

- 1. Конституція України** : офіц. вид. / Верхов. рада України. – Київ : Парламент. вид-во, 2006. – 58, [2] с. – (Серія „Закони України” : засн. 1997 р.).
- 2. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин** : Страсбург, 5 листоп. 1992 р. : ратифіковано Законом України від 15 трав. 2003 р. № 802-IV // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 50. – Ст. 3381. – Текст документа представлено також в інтернеті: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014.
- 3. Про відзначення Міжнародного дня рідної мови** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 14 лют. 2002 р. № 34/2002-рп // Верхов. рада України. Законодавство України :

[вебсайт] / Верхов. рада України. – Електрон. дані. – [Київ], 2002. –
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34/2002-рп>,
вільний (дата звернення: 11.02.20). – Назва з екрана.

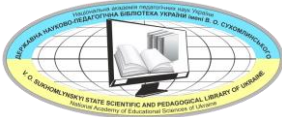
4. **Про забезпечення функціонування української мови як державної** : Закон України від 25 квіт. 2019 р. № 2704-VIII // Відом. Верхов. ради України. – 2019. – № 21. – Ст. 81. – Текст Закону в ред. від 12.12.2012 представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>.
5. **Про національні меншини в Україні** : Закон України від 25 черв. 1992 р. № 2494-XII // Відом. Верхов. ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529. – Текст Закону в ред. від 12.12.2012 представлено в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.
6. **Про освіту** : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 78. – Ст. 2392 ; Відом. Верхов. Ради України. – 2017. – № 38/39. – Ст. 380 ; Голос України. – 2017. – 27 верес. (№ 178/179). – Текст документа представлено також в інтернеті: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. **Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин** : Закон України від 15 трав. 2003 р. № 802-IV // Відом. Верхов. ради України. – 2003. – № 30. – Ст. 259. – Текст Закону представлено в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/802-15>.
8. **Антонюк, Р.** Багатокультурність: громадянські, правові і освітянські проблеми, історичні питання і поняття етнокультурної та мовної біполярності в Україні і за кордоном : [колектив. монографія] / Раїса Антонюк, Леся Мінакова ; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Київ : [б. в.], 2008. – 202 с. – Бібліогр.: с. 182–202.

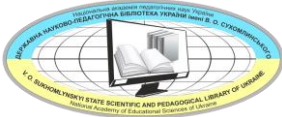
9. **Багатомовна Європа: тенденції** у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі / [ред. Геес Екстра, Кутлай Йагмур ; кер. проекту Мартін Хоуп]. – Київ : Ленвіт, 2012. – 168 с. – Бібліогр.: с. 65–66.
10. **Балух, В.** Мовна проблема в освітній сфері України / Василь Балух // Релігія та соціум. – 2018. – № 1/2. – С. 105–112. – Бібліогр.: 21 назв.
11. **Буцька, Л. М.** Законодавче регулювання міжнаціональних відносин та мовної проблеми в Україні / Л. М. Буцька // Історія та правознавство. – 2011. – № 1. – С. 12–14.
12. **Василенко, В. А.** Геополітичний та національний виміри мовної ситуації в Україні / В. А. Василенко // Мовознавство. – 2013. – № 5. – С. 19–27.
13. **Гірняк, А. Н.** Державна мовна політика – нині як 200 літ тому / А. Н. Гірняк, І. В. Панькевич // Психологія і суспільство. – 2014. – Спецвипуск: Тарас Шевченко і сучасна національна освіта. – С. 23–25.
14. **Державна мова і мова** навчання національних меншин у Чернівецькій області // Освіта і сусп-во. – 2019. – № 8. – С. 6.
15. **Мовна політика та мовна** ситуація в Україні: аналіз і рекомендації / за ред. Юліане Бестерс-Дільгер. – 2-ге вид. – Київ : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2010. – 363 с. – Бібліогр.: с. 331. – Проект INTAS „Language Polisy in Ukraine: Antropological, Linguistic and Further Perspectives” (2006–2008).
16. **Мовна політика:** проблеми міноритарних мов: хрестоматія / CO-funded by the Tempus Programme of the European Union, Розвиток та впровадження освітніх програм мультилінгвальної підготовки вчителів в університетах Грузії та України ; [редкол.: А. І. Анісімова,

- І. С. Попова ; ред. В. В. Яшкіна]. – Дніпро : Ліра, 2016. – 187 с. –
Бібліогр. у кінці розд.
17. **Мовна ситуація в Україні:** між конфліктом і консенсусом :
[монографія] / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАН
України ім. І. Ф. Кураса ; [редкол.: О. М. Майборода (голова) та ін.]. –
Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2008. – 397 с.
18. **Мовні табори: організувати та впровадити** / [ред. рада :
М. Мосієнко [та ін.] ; упоряд.: Ірина Целиковська, Жанна Сташко]. –
Київ : Шк. світ, 2018. – 94, [1] с. – (Серія „Бібліотека "Шкільного
світу"” : заснована у 2003 р.). – Бібліогр.: с. 95.
19. **Петрук, О.** Українська мова як державна / Оксана Петрук // Початк.
шк. – 2018. – № 8. – С. 34–35.
20. **Пономаренко, В. П.** Загальна декларація мовних прав і права
мовних меншин / В. П. Пономаренко // Мовознавство. – 2013. –
№ 5. – С. 42–48.
21. **Савойська, С. В.** Мовна політика у сучасній Україні: деструктивні і
конструктивні виміри : монографія / С. В. Савойська ; Міжрегіон.
акад. упр. персоналом (МАУП). – Київ : Просвіта, 2015. – 687 с. –
Бібліогр.: с. 583–687.
22. **Селігей, П. О.** Мовна свідомість: структура, типологія, виховання
/ Пилип Селігей ; [відп. ред. Л. Т. Масенко ; худож. О. Я. Остапова] ;
Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ : Києво-
Могилянська акад., 2012. – 118 с.
23. **Сидоренко, Н. В.** Українська та зарубіжна наукова думка про
сутність понять „національна меншина” та „етнічна меншина”
/ Н. В. Сидоренко // Педагогіка формування творчої особистості у

- вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т ; [голова ред. ради Монаєнко А. О.]. – Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2016. – Вип. № 49 (102). – С. 181–187. – Бібліогр. у кінці ст.
24. **Тараненко, О. О.** Мова української західної діаспори і сучасна мовна ситуація в Україні (на загальнослов'янському тлі) / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2013. – № 2/3. – С. 63–99.
25. **У МОН обговорили** питання навчання в школах України мовами національних меншин // Рід. шк. – 2017. – № 1/2. – С. 22.
26. **Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі :** матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених і студентів, 12 листоп. 2008 р. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т укр. філології ; [редкол.: Шевчук С. В., Лобода Т. М., Глущик С. В. [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2009. – 144 с. – Бібліогр. у кінці ст. – До 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
27. **Фудерер, Т.** Мовна стратифікація сучасного українського суспільства : [монографія] / Тетяна Фудерер ; [голов. ред. Наталя Заблоцька ; відп. ред. Алла Кравченко ; обкл. Юлії Ясінської]. – Київ : Генеза, 2013. – 297 с. – Бібліогр.: с. 293–297.
28. **Шишкін, В. І.** Мова як складник державотворення / В. І. Шишкін // Мовознавство. – 2013. – № 2/3. – С. 221–231.
29. **Щудло, С.** Соціокультурний дискурс щодо мови навчання національних меншин у Чернівецькій області / Світлана Щудло, Оксана Заболотна, Тетяна Медіна ; [літ. ред. Ірина Невмержицька ; дизайн обкл. Сергій Стрельцов]. – [Б. м.] : УАДО : ТЗОВ „Трек ЛТД”, 2019. – 203 с. – Бібліогр.: с. 163–167.

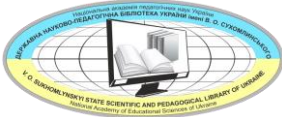

Розділ 2. Мовне розмаїття сучасної України

30. **Ажнюк, Б. М.** Сучасні тенденції в розвитку слов'янської соціолінгвістичної термінології (статус мов) / Б. М. Ажнюк // Мовознавство. – 2013. – № 2/3. – С. 163–183.
31. **Винарчик, М.** Майстерність учителя в умовах білінгвізму / Марія Винарчик // Молодь і ринок. – 2010. – № 1/2. – С. 144–147. – Бібліогр.: 11 назв.
32. **Волочай, С. В.** Мова і менталітет українців: філософсько-гуманістичний аспект (за книгою О. Братка-Кутинського „Феномен України”) / С. В. Волочай, В. Г. Волочай // Проблеми гуманізму і освіти : 10-річчю АПН України присвяч. : зб. матеріалів наук.-метод. конф., м. Вінниця, 21–22 трав. 2002 р. : [в 2 т.] / М-во освіти і науки України, АПН України, Україн. від-ня Міжнар. акад. наук вищ. шк. ; Вінниц. держ. техн. ун-т. – [Вінниця] : Вид-во ВДТУ „УНІВЕРСУМ-Вінниця”, 2002. – Т. 1. – С. 258–262. – Бібліогр.: с. 262.
33. **Мовне розмаїття сучасного світу** : хрестоматія. Т. 3 / CO-funded by the Tempus Programme of the European Union, Розвиток та впровадження освітніх програм мультилінгвальної підготовки вчителів в університетах Грузії та України ; [редкол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова ; ред.: А. І. Олійник, Л. О. Глухова]. – Дніпро : Ліра, 2016. – 220 с. – Бібліогр. у кінці розд.
34. **Мовне розмаїття сучасної Європи** (західний, східний та північні регіони) : хрестоматія. Т. 2 / CO-funded by the Tempus Programme of the European Union, Розвиток та впровадження освітніх програм мультилінгвальної підготовки вчителів в університетах Грузії та

- України ; [редкол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова ; ред.: Л. М. Тетеріна, Н. П. Олійник]. – Дніпро : Ліра, 2016. – 157 с. – Бібліогр. у кінці розд.
35. **Мовне розмаїття сучасної Європи (південний регіон) :** хрестоматія. Т. 1 / Tempus Joint 530360-1-2012-IoGE-TEMPUS-JPCR, DIMTEGU – Розвиток та впровадження освіт. програм мультилігв. підгот. вчителів в ун-тах Грузії та України, DIMTEGU – Development and Introduction of Multilingual Teacher Education Programs at Universities of Georgia and Ukraine ; [редкол.: А. І. Анісімова, І. С. Попова ; ред.: О. О. Конопелькіна, Н. П. Олійник]. – Дніпро : Ліра, 2016. – 245 с. – Бібліогр. у кінці розд.
36. **Національні меншини України :** інформ. – бібліогр. покажч. / Ін-т дослідж. діаспори ; [упоряд. І. Винниченко, В. Горовий]. – 2-е вид., доп. – Київ : Стилос, 2003. – 251 с.
37. **Цюра, С.** Особливості організації білінгвальної освіти для дітей національних меншин в Україні / Світлана Цюра, Тетяна Боднарчук // Вісн. Львів. ун-ту. Серія педагогічна. – 2012. – Вип. 28. – С. 111–121. – Бібліогр.:10 назв.
38. **Шевченко, С.** Розвиток шкіл з польською мовою навчання в умовах незалежної України як відображення зовнішньої диференціації в організації шкільної освіти (1991–2010) / Світлана Шевченко // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; Ін-т педагогіки НАПН України. – Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2017. – Вип. 22 (1–2017) ; ч. 1. – С. 252–258 с. – Бібліогр. у кінці ст.
39. **Шевченко, С.** Розвиток шкіл із єврейською мовою навчання в умовах незалежної України як відображення зовнішньої

диференціації в організації шкільної освіти (1991–2010) / Світлана Шевченко // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України. – Кам'янець-Подільський : [Зволейко Д. Г.], 2018. – Вип. 24 (1–2018) ; ч. 1. – С. 287–294. – Бібліогр.: 13 назв.

Розділ 3. Матеріали на допомогу відзначення Міжнародного дня рідної мови

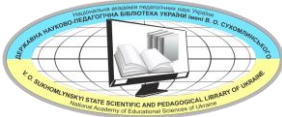
40. **В океані рідної мови** : квест // Позакл. час. – 2019. – № 4. – С. 21–22.
41. **Волос, Т. О.** мово, велична молитво наша! : до Міжнар. дня рід. мови / Тамара Волос, Катерина Мірошніченко // Профтехосвіта. – № 2. – 2017. – С. 22–26. – Бібліогр.11 назв.
42. **Волос, Т. Т.** До рідного слова торкаюсь душею: до Дня рідної мови / Т. Т. Волос // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2019. – № 4/5. – С. 64–68.
43. **Зимовий цикл свят** : реком. бібліогр. список із циклу „Державні, народні та шкільні свята” / упорядник М. Х. Лапада ; бібліогр. ред. Самчук Л. І. // Шк. б-ка плюс. – 2019. – № 23/24. – С. 20–21.
44. **Книга, О. Ю.** Квест-естафета „Шляхами слов'янської писемності” / О. Ю. Книга // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2019. – № 6. – С. 29–32.
45. **Лінник, О. В.** Диво калинове : мовознавчий турнір / О. В. Лінник // Позакл. час. – 2018. – № 12. – С. 16.
46. **Лунай, величне слово наше!** : добірка матеріалів до Тижня рід. мови // Позакл. час. – 2018. – № 10. – С. 36–46.

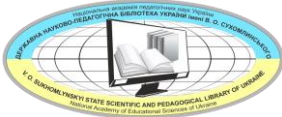
47. **Міжнародний день рідної мови** // Вихователь-методист дошк. закл. – 2015. – № 12. – С. 48–49.
48. **О, мово, велична** молитво наша! : до Міжнар. дня рід. мови. – Профтехосвіта. – 2017. – № 2. – С. 22–26.
49. **Олійник, Н. М.** „Без мови в світі нас – нема!” (до Міжнародного дня рідної мови) / Н. М. Олійник // Шк. бібліотекар. – 2016. – № 3. – С. 22–24.
50. **Рідна мово, ти ніжний цвіт...** : антологія поетич. творів про укр. мову / упоряд. В. Л. Федоренко. – Київ : Грамота, 2007. – 526, [1] с.
51. **Руденко, Т. Д.** Рідна мова чиста, як роса : сценарій до Міжнар. дня рід. мови для 8-х кл. / Т. Д. Руденко // Шк. б-ка плюс. – 2015. – Лют. (№ 3/4). – С. 20–25.
52. **Скороднова, Н.** Мовно-літературний турнір "Мови – це важливо!" : до Міжнар. дня рідної мови / Ніна Скороднова, Вікторія Гордійчук // Інозем. мови в шк. України. – 2018. – № 4. – С. 52–55.
53. **Солонина, Н. І.** Мовознавче кафе „Словечко” : турнір ерудитів / Н. І. Солонина // Позакл. час. – 2019. – № 1. – С. 15–17.

Розділ 4. Посібники на допомогу вивчення державної, регіональних мов і мов меншин

54. **Бакуліна, Н. В.** Буквар. 2 клас : підруч. з мови іврит для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. із навч. укр. мовою / Бакуліна Н. В. ; [ред.-дизайн обкл. Рязанової Р. Л.]. – Київ : Сам, 2017. – 143 с. : кольор. іл.
55. **Біленька-Свистович, Л. В.** Język polski (5 rok nauczania). 9 kl. = Польська мова (5-й рік навчання). 9 кл : dla szkół ogólnokształcących z ukraińskim językiem wykładowym : Podręcznik dla klasy 9 szkół

- ogólnokształcących / Łesia Biłeńka-Swystowycz, Jersy Kowalewski, Mykoła Jarmoluk ; [ред. Н. Дорошкевич]. – Чернівці : Букрек, 2017. – 239 с.
56. **Гагаузька мова.** 9 клас : для загальноосвіт. навч. закл. з навч. укр. мовою : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. = Gagauz dili : üüretmäk kiyadi Ükrainanın şkolaların ukrain dilindä üürenän : 9-cu klaslarina deyni / Н. І. Курогло та ін. ; [ред. Анатолій Мілков]. – Чернівці : Букрек, 2017. – 223 с.
57. **Гудзик, И. Ф.** Русский язык : учеб. для 7 кл. общеобразоват. учеб. заведений с укр. яз. обучения (третий год обучения) / И. Ф. Гудзик, В. А. Корсаков, О. К. Сакович ; [отв. за вып. : Е. Ю. Камышанская ; ред. : И. П. Коваленко ; худож. ред.: Н. Г. Антоненко ; худож. обл.: Т. М. Канарская]. – 2-е изд. – Киев : Освіта ; 2009. – 159 с.
58. **Завгороднюк, О. Ю.** Чарівний світ української мови : інтелектуал. гра / О. І. Завгороднюк // Кл. керівнику. Усе для роботи. – 2019. – № 7. – С. 42–47.
59. **Іврит у малюнках :** [розмовник] / Андрейцова Яна Олександрівна. – Київ : Арій, 2018. – 32 с. – (Подорожуйте та спілкуйтеся із задоволенням).
60. **Меметов, А.** Къырымтатар тили : 6-нджы сыныф ичюн дерслик / А. Меметов, Л. А. Алиева, И. А. Меметов. – Симферополь : Къырым девлет окъув-педагогика нешрияты, 2006. – 175 с.
61. **Мова наша – українська :** навч.-метод. посіб. для вчителя / Л. І. Мацько, О. М. Семенов та ін. ; за ред. Л. І. Мацько. – Київ : Богданова А. М., 2011. – 511 с. – Бібліогр.: с. 505–510.

62. **Навчання української мови** дітей національних меншин // Дошк. виховання. – 2010. – № 8. – С. 14–16.
63. **Новогрецька мова** для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / [О. М. Добра та ін. ; ред.: Хриса Тамісоглу, Олена Кулігіна]. – Чернівці : Букрек, 2017. – 156 с. – Вид. грец. мовою.
64. **Терзі, В. М.** Болгарська мова. 9 клас : для загальноосвіт. навч. закл. з навч. укр. мовою : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. = Български език : за общообразователни училища с украински език на обучение : учебник за 9 клас на общообразователните училища / В. М. Терзі ; [ред. Х. Ніколова]. – Чернівці : Букрек, 2017. – 247 с.
65. **Фонарюк, Т. І.** Вивчаємо українську як державну (з досвіду вивчення української мови в школах з румунською мовою навчання) / Т. І. Фонарюк // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2018. – № 31/32. – С. 3–7. – Бібліогр. 10 назв.
66. **Яновицька, Н.** Українська мова у школах національних меншин : проект навч. прогр. з укр. мови для 5 кл. шкіл з нац. мовами навчання / Наталія Яновицька, Оксана Петрук // Укр. мова і літ. в шк. – 2016. – № 6. – С. 34–42.
67. **Govornean, L.** Limba romana : manual de clasa a 5-a pentru scolile din Ucraina cu predarea in limba romana / L. Govornean, M. Popa, O. Burla. – Львів : Світ, 2013. – 183, [1] с.

Підготували:

А. І. Рубан, М. Х. Лапада, Л. В. Захарченко